

## **РЕЦЕНЗИЯ**

**от професор д.н. Елеонора Михайлова Милева,**

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен  
„доктор“

**Тема: „Психофизическият профил на учителя по физическо възпитание и спорт като фактор за повишаване ефективността на учебния процес“**

Автор: Николай Ангелов Първанов

Научен ръководител: доц. д-р Даниела Томова

Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“, Факултет по педагогика, катедра „Социална педагогика и теория и методика на физическото възпитание“

Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1483/ 03.07.2026 г.

### **I. БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА**

Николай Ангелов Първанов завършва бакалавърска степен по специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание и спорт“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2015 г. През 2015–2016 г. придобива магистърска степен по специалност „Спортна анимация“ в същия университет, а през 2024 г. се дипломира по магистърска програма „Спорт за високи постижения — кондиционна подготовка“ в НСА „Васил Левски“.

Николай Първанов е бивш състезател по лека атлетика с висока спортна квалификация - многократен национален шампион и медалист на България на 800 м, 1500 м и 3000 м, участник в европейски и балкански първенства, с призови класирания на Балканиада и купа Европа.

Понастоящем и през последните години кандидатът работи като кондиционен треньор в няколко спортни клуба и школи (ДЮШ „Пирин“ - Благоевград, ДЮШ „Хлапетата“ - Благоевград, Баскетболен клуб „Пирин“ - Благоевград), а също така е работил като личен и кондиционен треньор на състезатели с международни успехи.

Кандидатът е зачислен в редовна докторантура към катедра „Теория и методика на физическото възпитание“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“ по докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“ през декември 2018 г. (Заповед № 2794/14.12.2018 г.). Отчислен е с право на защита (Заповед № 2595/18.12.2023 г.). Дисертационният труд е обсъден и допуснат до официална защита от катедрения съвет.

Запозната съм с документите по процедурата и удостоверявам, че по хода на нейното провеждане не са установени нарушения. Изискванията към обема и съдържанието на дисертационния труд, автореферата, публикационната дейност, както и проверката за оригиналност на текста, са изпълнени в съответствие с нормативните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

## **II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД**

Представеният за рецензиране дисертационен труд на Николай Ангелов Първанов е посветен на един от значимите, но все още недостатъчно системно изследвани в българската педагогическа литература проблеми — психофизическия профил на учителя по физическо възпитание и спорт и неговото значение за ефективността на учебния процес. Изборът на тема е добре обоснован и произтича от реални потребности на съвременното училищно образование, в което

ролята на учителя по физическо възпитание и спорт надхвърля рамките на двигателната подготовка на учениците и се разгръща в посока на цялостно личностно, здравно и социално въздействие.

Дисертационният труд е в обем от 156 страници и обхваща увод, три глави, изводи, приноси, препоръки, заключение, списък на използваната литература от 97 източника на кирилица и латиница и приложения. Структурата е логически издържана и представлява класически и коректен модел за изграждане на дисертационен труд.

Актуалността на изследването се аргументира убедително чрез позоваване на съвременни изисквания към учителската професия, отчитане на здравните последици от пандемията от COVID-19 върху двигателната активност на подрастващите, както и чрез посочване на дефицита в българската научна литература по отношение на интегрирания анализ на личностно-психологическите, професионално-мотивационните и физическите характеристики на учителя.

Обектът и предметът на изследването са ясно и коректно формулирани. Обект е учебният процес по физическо възпитание и спорт, а предмет е психофизическият профил на учителя като съвкупност от личностно-психологически, професионално-мотивационни, физически и поведенчески характеристики, разгледани във връзка с възприеманата педагогическа ефективност. Целта и произтичащите от нея изследователски задачи са формулирани в логическа последователност и намират реализация в структурата на трите глави, което свидетелства за добро изследователско планиране.

Хипотезата на изследването предполага, че балансираният психофизически профил на учителя е съществен фактор за повишаване на ефективността на учебния процес. Тя е формулирана достатъчно ясно, за да бъде операционализирана и проверена емпирично и същевременно е

достатъчно широка, за да обхване комплексния характер на изследвания феномен.

В първа глава е разработена теоретичната рамка на изследването. Проследява се историческото развитие и социалната роля на учителската професия, спецификата на учебния процес по физическо възпитание и спорт и психофизическите аспекти на учителската дейност. Авторът съчетава историко-педагогически елементи със съвременна международна изследователска литература. Литературният обзор е обстоен и актуален, с добър баланс между български и чуждестранни източници, което говори за добра осведоменост на автора в областта.

Особено ценна за по-нататъшното изложение е систематизацията на личностно-психологическите характеристики и професионалните компетенции на учителя, която логически подготвя дефинирането на психофизическия профил като интегрирана система в края на главата. Първа глава обосновава теоретично необходимостта от емпирично изследване на връзката между психофизическите характеристики на учителя и ефективността на педагогическото взаимодействие.

Втора глава представлява стойностен принос от методологична гледна точка. В нея психофизическият профил е конкретизиран чрез ясно дефинирани компоненти (личностно-психологически, професионално-мотивационен, физически и поведенчески) и е разработена подробна система от критерии и показатели за оценка на педагогическата ефективност - мотивация и активност на учениците, поведенческа ангажираност, психологическа атмосфера и самооценена ефективност на преподаването.

Инструментариумът е адекватно подбран и съответства на комплексния характер на изследвания обект: анкетна карта от 20 въпроса, личностен въпросник на Айзенк (EPQ), въпросник за агресивност на Buss

& Perry, въпросник за темперамент, както и батерия от двигателни тестове (бягане на 50 м от висок старт, бягане на 800 м, скок от място, лицеви опори за 1 мин, тест „Фламинго“, огъване на торса напред от седеж). Тази комбинация от психодиагностични и спортнопедагогически методи позволява многостранно и обосновано изграждане на психофизическия профил.

Коректно е и методологичното уточнение, че показателите за ефективност представляват самооценъчни и учителски оценъчни данни, а не пряко измерени ученически резултати или външна експертна оценка. Този факт авторът взема под внимание при интерпретацията на резултатите в трета глава. Не по-малко важно е и уточнението, че „адаптивност“ и „устойчивост към стрес“ не се третираат като самостоятелни психометрични скали, а като интерпретативни характеристики, изведени от съчетанието на измерените показатели.

Контингентът на емпиричното изследване включва 31 учители по физическо възпитание и спорт от български училища. Обемът на извадката е сравнително ограничен, а разпределението по пол е силно асиметрично (27 мъже и 4 жени), поради което резултатите за жените са анализирани само описателно. Това е обективно ограничение на изследването, което авторът описва и това демонстрира коректна изследователска позиция, която следва да бъде отчетена положително.

Трета глава е централна за дисертационния труд и представя резултатите от анкетното проучване, психодиагностичните методики и двигателните тестове. Данните са обработени чрез дескриптивна статистика, корелационен анализ и множествена линейна регресия, с помощта на MS Excel, SPSS и JASP - избор на статистически инструментариум, който съответства на характера и обема на извадката.

Резултатите очертават психофизически профил на изследваните учители, характеризиращ се с преобладаващ сангвиничен темперамент, умерена до висока екстраверсия, ниско до умерено равнище на невротизъм и психотизъм, ниска до умерена агресивност и добро равнище на физическа дееспособност при мъжете.

Установените връзки между физическата дееспособност и екстраверсията, между невротизма и част от демографските показатели, както и различията по възраст и професионален опит, създават основа за насочени интервенции и професионално развитие.

Особено стойностен е регресионният анализ, при който личностно-психологическите показатели обясняват 31% от дисперсията на самооценената ефективност на преподаването, а при добавяне на физическите показатели обяснената дисперсия нараства до 47%. Този резултат е един от най-съществените в дисертацията, тъй като емпирично потвърждава изходната теоретична теза, че педагогическата ефективност на учителя по физическо възпитание и спорт се определя не от изолиран фактор, а от съчетанието между личностни и физически ресурси.

Докторантът доказва, че психофизическият профил на ефективния учител по физическо възпитание и спорт е интегрален, динамичен и многофакторен. Той не представлява фиксирана даденост, а съвкупност от характеристики и умения, които подлежат на развитие и усъвършенстване. Анализът показва, че по-високи стойности по самооценените показатели за ефективност се отчитат при онези преподаватели, които съчетават устойчива личностно-психологическа основа, добро ниво на физическа дееспособност и осъзната роля на активен и въздействащ педагог в учебния процес. Следователно личностно-психологическите и физическите показатели на учителя по физическо възпитание и спорт, са свързани със самооценената

педагогическа ефективност и с учителската преценка за активността на учениците в учебния процес.

Заслужава похвала и коректността, с която авторът тълкува резултатите. Хипотезата е приета за частично потвърдена, а не за категорично доказана. Подчертава се, че изводите трябва да се разглеждат предпазливо поради ограничения обем на извадката.

В края на трета глава е направена съпоставка между изследователските задачи и тяхната реализация, представени в обобщена таблична форма. Става ясно, че поставените задачи са изпълнени последователно и структурата и съдържанието на дисертацията отговаря пълноценно на заявените цели.

Изводите произтичат логично от направения анализ и обобщават профила на изследваните учители, като разкриват благоприятни предпоставки за ефективна педагогическа дейност.

Формулираните препоръки имат подчертано практико-приложен характер и са насочени към подготовката, квалификацията и професионалната подкрепа на учителите по физическо възпитание и спорт, което съответства на практическата значимост на изследването.

Дисертационният труд на Николай Първанов представлява завършено, теоретично обосновано и емпирично издържано изследване, което съчетава коректно теоретичен анализ, добре подбран методически инструментариум и адекватна статистическа обработка. Работата е написана на добър научен език, с логическа последователност между отделните части и демонстрира способността на докторанта самостоятелно да провежда научно изследване.

### **III. ОСНОВНИ ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД**

Приемам за коректна и добре обоснована систематизацията на приносите, предложена от автора в дисертационния труд, като представям своята оценка на отделните групи приноси със съответната аргументация.

### **1. Приноси с теоретичен характер**

- Изградена е обобщена изследователска рамка на психофизическия профил на учителя по физическо възпитание и спорт, в която за първи път в българската педагогическа литература личностните, психологическите, професионално-мотивационните и физическите характеристики на учителя се разглеждат не изолирано, а като единна, взаимосвързана система. Интегративният подход, приложен от докторанта, предлага цялостна концептуална визия за професионалната личност на учителя по физическо възпитание.

- Конкретизирано е понятието „психофизически профил“ чрез операционален набор от показатели. Тази конкретизация превръща една сравнително абстрактна теоретична конструкция в измерим изследователски модел, което е предпоставка за нейното по-нататъшно приложение в педагогическата психология и спортната педагогика.

- Предложен е теоретичен подход за анализ на връзките между психофизическите характеристики на учителя и самооценените показатели за педагогическа ефективност. Този подход свързва две сравнително самостоятелни изследователски линии в единна аналитична рамка.

### **2. Приноси с методологичен и практически характер**

- Разработена е концептуална рамка за изследване и оценяване на психофизическия профил, онагледена чрез авторски схематични модели в дисертацията. С особена стойност е формулираната система от критерии

и показатели, обхващаща едновременно личностни черти, темпераментови особености, прояви на агресивност, емоционално-регулативни характеристики, професионално-мотивационни нагласи, физическа дееспособност и поведенчески прояви в учебна среда.

- Като методологичен принос следва да се отчете и внимателният подбор на психодиагностичен и двигателен инструментариум, съобразен с комплексния характер на изследвания обект, както и коректното методологично разграничение между пряко измерени психометрични показатели и интерпретативни характеристики.

- Осъществено е многостранно емпирично изследване на психофизическия профил с реална извадка от български учители по физическо възпитание и спорт. Приложеният комплекс от изследователски методики позволява съпоставяне на личностно-психологически показатели, физическа дееспособност и самооценена педагогическа ефективност в единна аналитична рамка. От съществено практическо и научно значение е установяването на значими връзки между отделни личностно-психологически и физически показатели, от една страна, и самооценената педагогическа ефективност, от друга страна.

- Като принос следва да се отбележи и извеждането на обобщен психофизически профил на изследваната извадка, който има пряка практическа стойност за подбора, квалификацията и професионалната подкрепа на учителите по физическо възпитание и спорт, както и за превенцията на професионалното прегаряне в тази професионална група.

#### **IV. ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА**

Докторантът представя три публикации, пряко свързани с темата на дисертационния труд, отпечатани в периода 2021–2023 г. - една в сборник

с доклади от международна научна конференция и две в специализираното научно списание Physical Education, Sport, Kinesitherapy Research Journal (PESKRJ). Броят и съдържанието на публикациите съответства на нормативните изисквания за ОНС „доктор“ в съответното професионално направление.

## **V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Дисертационният труд на Николай Ангелов Първанов на тема „Психофизическият профил на учителя по физическо възпитание и спорт като фактор за повишаване ефективността на учебния процес“ представлява самостоятелно, теоретично обосновано и емпирично издържано научно изследване, което съответства на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Докторантът демонстрира добро познаване на съвременната научна литература в областта, коректно е приложена изследователска методология и способност за критична интерпретация на получените резултати. Формулираните теоретични, методологични и научно-приложни приноси имат значение както за педагогическата теория, така и за практиката при подготовка и професионална подкрепа на учителите по физическо възпитание и спорт.

Въз основа на изложеното давам своята положителна оценка на дисертационния труд и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Николай Ангелов Първанов образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Рецензент:

Проф. д.н. Елеонора Милева

Дата: 21. 08. 2026 г.



## **REVIEW**

**by Professor Eleonora Mihaylova Mileva, D.Sc.,**

of a doctoral dissertation for the award of the educational and scientific degree

“Doctor”

**Topic: “The Psychophysical Profile of the Physical Education and Sports Teacher as a Factor for Increasing the Effectiveness of the Educational Process”**

Author: Nikolay Angelov Parvanov

Supervisor: Assoc. Prof. Daniela Tomova, Ph.D.

South-West University (SWU) “Neofit Rilski”, Blagoevgrad

Professional field 1. 3. Pedagogy of Teaching in...

Doctoral programme “Theory and Methodology of Physical Education and Sports Training”

Faculty of Pedagogy, Department of “Social Pedagogy and Theory and Methodology of Physical Education”

Order of the Rector № 1483/ 07.03.2026

### **I. BIOGRAPHICAL DATA OF THE CANDIDATE AND PROCEDURE INFORMATION**

Nikolay Angelov Parvanov completed a bachelor's degree in “Pedagogy of Teaching in Physical Education and Sports” at SWU “Neofit Rilski” in 2015. In 2015–2016, he obtained a master's degree in “Sports Animation” at the same university. In the period 2023–2024 he graduated in a master's degree in “High-Performance Sport – Conditioning Training” at the National Sports Academy “Vassil Levski”.

Nikolay Parvanov is a former track-and-field competitor with a high sporting qualification – a multiple national champion and medalist of Bulgaria at 800 m, 1500 m and 3000 m, a participant in European and Balkan championships, with podium finishes at the Balkan Games and the Europa Cup. This active competitive practice provided him with a deep practical understanding of sports training, which constitutes a valuable prerequisite for his research work in the field of physical education. At present, and in recent years, the candidate has worked as a conditioning coach at several sports clubs and schools (Youth Sports School “Pirin” – Blagoevgrad, Youth Sports School “Hlapetata” – Blagoevgrad, Basketball Club “Pirin” – Blagoevgrad), and has also worked as a personal and conditioning coach for athletes with international achievements.

The candidate was enrolled in full-time doctoral studies at the Department of “Theory and Methodology of Physical Education” of SWU “Neofit Rilski” under the doctoral programme “Theory and Methodology of Physical Education and Sports Training” in December 2018. He has completed his studies with the right to defend (Order № 2595/18.12.2023), and his dissertation has been discussed and approved for official defense by the departmental council.

I am familiar with the documents pertaining to the procedure and hereby certify that no irregularities have been established in the course of its conduct. The requirements regarding the volume and content of the dissertation, the thesis summary, the publication record, as well as the originality check of the text, have been met in accordance with the regulatory requirements of SWU “Neofit Rilski” and the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

## **II. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE DISSERTATION**

The dissertation submitted for review by Nikolay Angelov Parvanov is dedicated to one of the significant, yet still insufficiently systematically studied problems in Bulgarian pedagogical literature – the psychophysical profile of the physical

education and sports teacher and its significance for the effectiveness of the educational process. The choice of topic is well justified and stems from the real needs of contemporary school education, in which the role of the physical education and sports teacher extends beyond the motor training of students and encompasses a broader personal, health-related, and social influence.

The dissertation comprises 156 pages and includes an introduction, three chapters, conclusions, contributions, recommendations, a summary, a list of 97 references in Cyrillic and Latin script, and appendices. The structure is logically sound and represents a classical and correctly constructed model for a doctoral dissertation.

The relevance of the study is convincingly argued by referring to modern requirements for the teaching profession, taking into account the health consequences of the COVID-19 pandemic on the motor activity of adolescents, as well as by pointing out the deficit in the Bulgarian scientific literature regarding the integrated analysis of the personal-psychological, professional-motivational and physical characteristics of the teacher.

The object and subject of the study are clearly and correctly formulated. The object is the educational process in physical education and sports, while the subject is the psychophysical profile of the teacher as a set of personality-psychological, professional-motivational, physical, and behavioural characteristics, examined in relation to perceived pedagogical effectiveness. The aim and the resulting research tasks are formulated in a logical sequence and are realized in the structure of the three chapters, which testifies to good research planning.

The hypothesis of the study suggests that the balanced psychophysical profile of the teacher is an essential factor for increasing the effectiveness of the educational process. It is formulated clearly enough to be operationalized and empirically

verified and at the same time is broad enough to encompass the complex nature of the studied phenomenon.

Chapter One develops the theoretical framework of the study. It traces the historical development and social role of the teaching profession, the specifics of the educational process in physical education and sports, and the psychophysical aspects of teaching activity. The author combines elements of the history of pedagogy with contemporary international research literature. The review is comprehensive and up-to-date, which indicates the author's good knowledge of the issue, with a good balance between Bulgarian and foreign sources.

Of particular value for the further exposition is the systematization of the teacher's personality-psychological characteristics and professional competencies, which logically prepares the definition of the psychophysical profile as an integrated system at the end of the chapter. Chapter One theoretically substantiates the need for an empirical study of the relationship between the teacher's psychophysical characteristics and the effectiveness of pedagogical interaction.

Chapter Two represents a valuable contribution from a methodological point of view. In it, the psychophysical profile is specified through clearly defined components, and a detailed system of criteria and indicators for evaluating pedagogical effectiveness is developed – students' motivation and activity, behavioural engagement, psychological climate, and self-assessed teaching effectiveness.

The tools are adequately selected and correspond to the complex nature of the research object: a questionnaire of 20 questions, Eysenck's personality questionnaire (EPQ), Buss & Perry's aggressiveness questionnaire, a temperament questionnaire, as well as a battery of motor tests (50 m run from a high start, 800 m run, standing jump, 1 min push-ups, Flamingo test). This

combination of psycho-diagnostic and sports-pedagogical methods allows for a multifaceted and well-founded construction of the psychophysical profile.

The methodological clarification that the effectiveness indicators represent self-assessment and teacher-assessment data, rather than directly measured student outcomes or external expert evaluation, is also correct. The author takes this fact into account when interpreting the results in Chapter Three. Equally important is the clarification that “adaptability” and “stress resilience” are not treated as independent psychometric scales, but as interpretative characteristics derived from the combination of the measured indicators.

The empirical study sample comprises 31 physical education and sport teachers from Bulgarian schools. The sample size is relatively limited, and the gender distribution is strongly skewed (27 men and 4 women), for which reason the results for women are analyzed only descriptively. This is an objective limitation of the study, which the author acknowledges, demonstrating a correct research stance that should be positively noted.

Chapter Three is central to the dissertation and presents the results of the survey, the psycho-diagnostic instruments, and the motor tests. The data are processed using descriptive statistics, correlation analysis, and multiple linear regression, using MS Excel, SPSS, and JASP – a choice of statistical tools that corresponds to the nature and size of the sample.

The results outline a psychophysical profile of the teachers studied, characterized by a predominantly sanguine temperament, moderate to high extraversion, low to moderate levels of neuroticism and psychoticism, low to moderate aggressiveness, and a good level of physical fitness among the men.

The established relationships between physical fitness and extraversion, between neuroticism and certain demographic indicators, as well as the differences by age

and professional experience, provide a basis for targeted interventions and professional development.

Particularly valuable is the regression analysis, in which the personality-psychological indicators explain 31% of the variance in self-assessed teaching effectiveness, while the addition of the physical indicators increases the explained variance to 47%. This result is one of the most significant in the dissertation, as it empirically confirms the initial theoretical thesis that the pedagogical effectiveness of the physical education and sports teacher is determined not by an isolated factor, but by the combination of personal and physical resources.

The doctoral candidate demonstrates that the psychophysical profile of the effective physical education and sports teacher is integral, dynamic, and multifactorial. It does not represent a fixed given, but a set of characteristics and skills that are subject to development and improvement. The analysis shows that higher values on the self-assessed effectiveness indicators are recorded among those teachers who combine a stable personality-psychological foundation, a good level of physical fitness, and an awareness of their role as an active and influential educator in the educational process. Consequently, the personality-psychological and physical indicators of the physical education and sports teacher are related to self-assessed pedagogical effectiveness and to the teacher's assessment of students' activity and engagement in the educational process.

The correctness with which the author interprets the results also deserves praise. The hypothesis is accepted as partially confirmed, rather than conclusively proven. It is emphasized that the conclusions should be viewed with caution due to the limited sample size.

At the end of Chapter Three, a comparison is made between the research tasks and their implementation, also presented in summary tabular form. It becomes

clear that the tasks set have been consistently accomplished and that the structure and content of the dissertation fully correspond to the stated aims.

The conclusions follow logically from the analysis conducted and summarize the profile of the teachers studied, revealing favourable prerequisites (communicativeness, emotional stability, physical readiness) for effective pedagogical activity.

The recommendations formulated are practice-oriented and are directed toward the training, qualification, and professional support of physical education and sports teachers, which corresponds to the practical significance of the study.

Nikolay Parvanov's dissertation represents a complete, theoretically grounded and empirically sustained study that combines a correct theoretical analysis, a well-chosen methodological toolkit, and adequate statistical processing.

The work is written in good scientific language, with logical consistency between its individual parts, and demonstrates the doctoral candidate's ability to conduct independent scientific research.

### **III. MAIN CONTRIBUTIONS OF THE DISSERTATION**

I accept as correct and well-founded the systematization of contributions proposed by the author in the dissertation, and present below my assessment of the individual groups of contributions with corresponding argumentation.

#### *1. Theoretical contributions*

- A generalized research framework of the psychophysical profile of the physical education and sports teacher has been constructed, in which, for the first time in Bulgarian pedagogical literature, the teacher's personal, psychological, professional-motivational, and physical characteristics are examined not in isolation, but as a unified, interconnected system. The

integrative approach applied by the doctoral candidate offers a comprehensive conceptual vision of the professional personality of the physical education teacher.

- The concept of “psychophysical profile” has been specified through an operational set of indicators. This specification transforms a relatively abstract theoretical construct into a measurable and research-applicable model, which is a prerequisite for its further application in educational psychology and sports pedagogy.
- A theoretical approach has been proposed for analyzing the relationships between the teacher's psychophysical characteristics and self-assessed indicators of pedagogical effectiveness. This approach connects two relatively independent lines of research into a unified analytical scheme.

## *2. Methodological and practical contributions*

- A conceptual framework has been developed for studying and evaluating the psychophysical profile, illustrated through original schematic models in the dissertation. Of particular value is the formulated system of criteria and indicators, encompassing simultaneously personality traits, temperament characteristics, manifestations of aggressiveness, emotional-regulatory characteristics, professional-motivational attitudes, physical fitness, and behavioural manifestations in the educational environment.
- The careful selection of psycho-diagnostic and motor instrumentation, appropriate to the complex nature of the object under study, as well as the correct methodological distinction between directly measured psychometric indicators and interpretative characteristics, should also be recognized as a methodological contribution.

- A multifaceted empirical study of the psychophysical profile has been conducted with a real sample of Bulgarian physical education and sports teachers. The applied complex of research methods allows for the comparison of personality-psychological indicators, temperament characteristics, manifestations of aggressiveness, physical fitness, and self-assessed pedagogical effectiveness within a unified analytical framework. Of substantial practical and scientific significance is the establishment of significant relationships between certain personality-psychological and physical indicators, on the one hand, and self-assessed pedagogical effectiveness, on the other.
- The derivation of a generalized psychophysical profile of the studied sample should also be noted as a contribution, one that has direct practical value for the selection, qualification, and professional support of physical education and sports teachers, as well as for the prevention of professional burnout in this professional group.

#### **IV. PUBLICATIONS ON THE TOPIC OF THE DISSERTATION**

The doctoral candidate presents three publications directly related to the topic of the dissertation, published during the period 2021–2023 – one in the proceedings of an international scientific conference and two in the specialized scientific journal Physical Education, Sport, Kinesitherapy Research Journal (PESKRJ). The number and thematic relevance of the publications correspond to the regulatory requirements for the educational and scientific degree “Doctor” in the respective professional field.

#### **V. CONCLUSION**

The dissertation of Nikolay Angelov Parvanov on the topic “The Psychophysical Profile of the Physical Education and Sports Teacher as a Factor for Increasing the Effectiveness of the Educational Process” constitutes an independent,

theoretically substantiated, and empirically sound scientific study that meets the requirements for obtaining the educational and scientific degree “Doctor.” The dissertation demonstrates good command of contemporary scientific literature in the field, correctly applied research methodology, and the ability to critically interpret the results obtained. The theoretical, methodological, and applied scientific contributions formulated are real and are significant both for pedagogical theory and for practice in the training and professional support of physical education and sports teachers.

Based on the foregoing, I give my positive assessment of the dissertation and I recommend that the esteemed members of the scientific jury award Nikolay Angelov Parvanov the educational and scientific degree of “**Doctor**” in the doctoral programme “**Theory and Methodology of Physical Education and Sports Training**”, professional field **1.3. Pedagogy of Teaching in...**

Reviewer:

Prof. Eleonora Mileva, D.Sc.

Date: 21.08.2026

City: Sofia